

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus sacerdotalis de sacrametis deq diuinis officiis: et eoru administratioibus

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1508

De excommunicatione

[urn:nbn:de:bsz:31-306282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-306282)

una et eadē voce. imo quodam modo de^o in h̄ blasphemā dū p hoc videt̄ semel dictū nō audire v̄l intelligere nisi sepi⁹ ei resumat. cū tñ dicat. Scit em̄ p̄r vester celest̄ quibz idiger̄. Mar. vij. Videar q̄libet tā clericus q̄ laicus vt in orōne stet v̄l sedeat quier⁹. aut flectat deuot⁹. man⁹ lenādo: pectus rūdēdo: suspirando: et sursum inspiciēdo. Isti em̄ sunt modi orādū in scriptur̄ sanctis app̄bati. Nā d̄r in ps. Stātes erāt pedes nr̄i. Et Mar. xi. Lū stabit̄ ad orādū dimittere rē Sic martha stetit et ait ad xpm. Dñe nō ē tibi cure rē. Lu. x. Sic leprosus genuflexit et ipetrauit curationē Mar. j. Idropic⁹ stās an̄ xpm obrinuit sanitatē Luce. xiiij. De sedendo. Mar. xvi. d̄r. vbi xps dixit apl̄s. sedete h̄. et sequit̄. et orate ne intretis in tēptationē Idē Mar. xiiij. De q̄ere d̄r. Mar. vi. Lū orauer̄ intra in cubiculū tuum: et clauso ostio ora. Cubiculū aut̄ est loc⁹ q̄eris et locus pacis. De flexura dicit̄ de leproso. p̄cides adorauit Luce. v. qd̄ vtiq̄ flectere est necessariū. sicut paul⁹ de se d̄r. flecto genua mea ad deū p vob. Eph. iij. Et idē de sc̄to stephano q̄ posuit genibz orabat Act. vij. De eleuatiōe manūū habet̄ Ero. xvij. vbi moyses eleuatis manibz orauit. Et David. Eleuatio manuum meaz sacrificiū vesperinū. ps. cxl. De r̄sione pectoris habet̄ Luc.

xviiij. vbi publican⁹ p̄cūtes p̄ccus orabat. De suspiratiōe Jo. xi. vbi xps infremuit spū et turbauit seipsum volēs lazaz suscitare. De sursum inspiciēdo d̄r. Joh. xi. vbi xpus suspiciēs in celū dixit. P̄r gr̄as tibi ago qm̄ exaudisti me.

I quis ec

clesiā non audierit sit tibi sicut ethnicus et publican⁹. Mar. xviiij. et xxxiiij. q. i. oibz. Qm̄ vt ait doctor subtil⁹ i. iij. sen. di. ix. q. i. ar. v. In ecclesia est duplex for. vnū secretissimū: in q̄ idē est accusator et reus. et ad istud p̄tinent clauēs ecclesie. Aliud est forū publicū. in q̄ h̄z ecclia autoritate corrigendi publica debita. Et talis autoritas cognoscēdi in causa et sententiādi publice q̄dāmodo p̄r etiaz dicit̄ clauis. Prima d̄r clauis ordinis. Secūda clauis iurisditiōis ad quā quidē clauē iurisditiōis p̄tinere videt̄ dictū nr̄i saluatoris supra p̄missum. si q̄s eccliam nō audierit sit tibi sicut ethnic⁹. i. ex cōmunicat⁹ et gētil⁹. et publican⁹ scz vt public⁹ p̄ccōr vitet̄. Per ecclesiā ar̄ intelligit̄ plat⁹ ecclie. vt exponit Beda et Hylari⁹. cui⁹. s. plati lara est snia. sicut statim ibi dē d̄r saluator. Amē dico vobis qd̄ cūq̄ ligaueritis sup terrā erit ligatū et in cel. sm̄ Hylariū talis sentētia iudicio diuino app̄bat. Lōfo: mirer aut̄ istā iurisditiōnē

D

De sententia

tam xps q̄ apli exercuerūt. Nā
dñs mulierē dephēsam in adul
terio per sniam absoluit dicens.
Nemo te p̄demnauit mulier. q̄
ait nemo dñe. r̄ t̄pe subiūxit. nec
ego te p̄dēnabo Joh. viij. Sic
autē tūc absoluit eā ita pormissit
p̄dēnare eā. De petro quoq; le
git q̄ publice ananiā r̄ saphirā
ad mortē sentētiāuit. vt d̄r Act.
v. De paulo etiā legit q̄ chorin
thiū fornicantē publice excōica
uit. vt d̄r. j. Ehoz. v. Item. i. ad
Thi. i. Hymeneū r̄ Alexandrū
tradidit sathane p̄pter blasphe
miā. Idē etiā p̄hibet cōicare no
torijs pctōub. i. Ehoz. v. r̄ ij.
Thef. ij. r̄. iij. Thi. iij. facit vita
re alexandrū erariū. Itē ad Tyrū.
iij. hereticū post alterā monitio
nē facit vitare. Idē q̄z ad Gal. i.
scribens ait. Si angel⁹ vobis de
celo aliud euāgelizauerit p̄terq̄z
qd euāgelizauim⁹ vob anathe
ma sit. sic ergo anathema tenet
p̄tra angelū r̄ p̄tra hoīem. De
niq; Joh. Herinthū hereticū
publice excōicauit r̄ vitare p̄ce
pit. q̄ oīa arguant hereticoz mo
dernoꝝ versutias. q̄ ecclie detra
hentes dicūt eam nō habere au
toritatē excōicādi. suspēdendi. r̄
interdicēdi. r̄ p̄sequēs dogma
tizāt n̄ esse curā das ecclīasticas
cēsuras: cū tñ dicat Ehuſ. xi. q. iij.
ea. nemo p̄tēnat. vbi d̄r. Nemo
p̄emnat vindā ecclie. nō em̄ ho
mo est q̄ ligat. sed xps qui hanc
p̄testatem dedit: r̄ dñs fecit ho

mines esse tanti honoris. Cir
ca igit̄ p̄secutionē hui⁹ materie
breuiter de tribz p̄ncipalibz est
p̄siderandū. p̄mo quidē de excō
municatiōe. scdo de suspēsiōe.
tertio r̄ vltimo de interdicto Est
autē excōicatio a qualibet licita
cōmuniōe r̄ legitimo actu sepa
ratio. xi. q. iij. euideret. Alibi em̄
vocat eterne mortis dānatio. xi.
q. iij. nemo epoz. Alibi. em̄ dicit
anime r̄ corpis detrimentū. ij. q.
j. de manifesta. Item dēicit de
ecclia r̄ tradit diabolo. xi. q. iij. au
di. Et breuiter excōicatio q̄ dicitur
alio noīe anathema non est nisi
a dō separatio. xiiij. q. iij. Ferrū ē
Et hoc est magna pena. Nā qñ
q̄s excōmunicat statim membrū
dei esse desinit r̄ incipit esse mem
brū diaboli. xi. q. iij. excellētissim⁹
Nōq; vt ab ecclia repellit rapi
do ore demonū deuorat. xi. q. iij.
absit. Sunt autē due species ex
cōicatiōis. vna que separat a sa
cramētis ecclie r̄ a participatiōe
fidelū r̄ ab ingressu ecclie. Et
hec dicit maior seu anathema.
Alia est que separat solū a sacra
mētis. vt est q̄dlibet pctm̄ mo
tale. Et h̄ d̄r minor. d̄ vtraq; d̄r
iij. q. iij. engeltrudā A p̄ma non
absolunt simplices sacerdotes
sed a secunda in casibz tñ ipsis
permissis a iure. Unde sciendū
q̄ quatenoz sunt gn̄a excōmuni
cator. vt colligit. xi. q. iij. ad men
sam. Primo qñ q̄s peccat r̄ d̄s
recedit ab eo. Secūdo quando

quis de cōsilio sacerdotis absti-
ner ab eucharistia. Tertio quā-
do q̄s est excoīnicat⁹ minori
excoīnicatiōe. vt quia com-
municauit excoīcaro in locutiōe
vel cōmilit sacilegiū. vel est sy-
moniacus. Quarto q̄n q̄s est
excoīnicatus excoīcatiōe ma-
iori. ⁊ tūc pprie dicit excoīnica-
tus. ⁊ etiā vitāndus. s̄m Joh. de
deo. qui ita norauit in pdicto ca-
none. ad mensam. ⁊ arch. ibidez
post cū. Circa istā materiā ē vi-
dendū de quatuor. Primo qui
sunt casus in quib⁹ quis ipso fa-
cto incidit in sententiā excoīcario-
nis a iure. Secūdo quis sit effe-
ctus excoīcacionis. Tertio i quib⁹
casib⁹ participas excoīcatis
incidit in eadē sententiā excoīca-
tionis. Et in quib⁹ pmittit quis
picipare licite excoīcaro. Quar-
to de forma ferendi sententiā ex-
coīcacionis ⁊ impendēde abso-
lutiōis. De primo sciendum q̄
q̄n q̄ginta sunt casus in quib⁹ ipso
facto q̄s sniam excoīcacionis inci-
dit. q̄s bñ enumerat Jo. an. in. c.
eos q̄. de sen. ex. li. vi. in glos. ij. ⁊
eodē ti. in de. i. j. glo. Et sciendū
q̄ prim⁹ est quādo quis incidit
heresim dānatā. vt. iij. q. iij. c. ij.
⁊. iij. aut q̄ nouā heresim fingit.
de hereticis. ad abolendā. est sic
excoīcat⁹. ⁊ s̄l r̄ credēs hereticis.
vel eos receptās. aut eis fauēs.
de here. sicut ait. Secūdo cū q̄s
assent romanā ecclesiā non esse
caput oīm. ⁊ ei tanq̄ capiti obe-

diendū. di. xix. nulli phas. vñ ho-
die diffinitū habet ⁊ declaratur
p̄ Bonifa. octauū q̄ subesse ro-
mano pōntifici oīm humane crea-
ture ē de necessitate salutis. vt p̄z
in sua extrauagati q̄ incipit. vnā
scām. Tertio casus q̄n rectores
ciuitatis faciūt exactiones indebi-
tas i clericos. ⁊ admoniti nō de-
sistūt. vt de emunitate ecclīaz. n̄
min⁹. Quart⁹ casus est. cum q̄s
nō electus a duab⁹ partib⁹ car-
dinaliū gerit se p̄ papa. de elec. li.
cet. Quintus cū q̄s mgr̄ scolariū
tractat cū aliq̄ tunc bononie d̄ cō-
ductiōe hospitij. ⁊ req̄sit in quib⁹
nis. nisi ip̄s fuerit elapsus. vt d̄
locato ⁊ p̄ducto. ex rescripto. Se-
xtus cū monachi. canonici regu-
lares. Archidiaconi. Prepositi
Plebani. Cantores. ⁊ alij clerici
personatus habētes aut etiam
q̄cūq̄ p̄sbyteri audiunt leges
physicam. ne clerici vel monachi
rē. cum magnopere. ⁊. ca. super
specula. Secus si habent tm̄ ec-
clesiā parochialem ⁊ non sunt
p̄sbyteri. ne clerici vel mona-
chi rē. statutū li. vi. Septim⁹ cū
q̄s participat cum excoīcaro in
crimine p̄pter q̄d excoīcat⁹: dādo
ei p̄silij. auxilium vel fauorē. de
sentē. excoīcacionis. si cōcubine.
Octau⁹ statuētes statuta i li-
bertate ecclīe tam p̄sules q̄z coz-
scriptores. de sentē. excom. noue-
runt. ⁊. ca. grauē. Non⁹ q̄ vtunf
ordinatioib⁹ a sc̄i marci satis.

Q ij

De sententia

De schismaticis. c. i. Decim^o. q. cūq; loq̄t secrete v^l mittit scripturas vel nunciū alicui cardinali qñ sūt reclusi occasione electiōis pape. vt de electiōe. vbi piculum. li. vi. Et idē de dñis rectorib; z officialib; ciuitatis q̄ iminere ipa electiōe nō seruauerit ipam p̄stitutionē. Undecim^o de his q̄ grauāt aliq̄s q̄ cū p vno rogabant eligere noluerūt. de electiōe. sciāt cūcti. li. vi. Duodecim^o de rectorib; ad regimē vrbis romane electis. z de fautorib; q̄ fecerūt contra p̄stitutionē sup h̄ factā. vt de electiōe. fundata. li. vj. Tredecim^o de his q̄ vocant ad dirigēdas moniales in electionib; nisi abstineāt ab his p̄ q̄ possit i eis discordia oriri vel nutiri. vt de electiōe. idēnitatib;. Decimusq̄rtus^o de his q̄ pcurāt p̄seruatores dani z intromittūt se de his que nō licēt. de offi. dele. statum^o. li. vi. Decimusq̄nt^o de his q̄ absoluitiōe de aliq̄ excoicatiōe v^l reuocatiōe eius aut etiā suspensio nis vel interdicti extorquent per vim aut p̄ metu. Nā hec absolutio non valet z incurrit nona excoicatio. vt de his q̄ vime tus ve causa fiunt. c. vnico. li. vi. Decimussex^o q̄ fingit fraudulēter aliquē casum p̄ que aliq̄s iudex vadat ad aliq̄ mulierē. p̄ testimonio. vt de iudicijs. mulieres Decimusseptim^o de his q̄ prelatos vel capitula v^l alias p̄sonas ecclesiasticas cōpellūt ad submit

tendū laicis v^l alienandū bona immobilia ecclesiar;. Et sūt laici q̄ vsurpāt sibi h̄mōi allicite. nisi ad moniti destiterint. de rez aliena tiōe. hac p̄sulissima. li. vi. Decimus octau^o. q. cūq; i p̄sonis ecclesia sticis v^l ecclesijs p se vel p̄ aliū suo noie vel alieno p̄ p̄sonis v^l rebus q̄s nō causa negociatiōis deferūt v^l deferri faciūt seu trās mittūt exigūt aliq̄d pedagiū. de cēsibus. quanz. li. vi. Decimus non^o de his q̄ impediūt iudiciū delegari vel cuiuscūq; iudicij ecclesiastici. de immunitate ecclesiar;. qm̄. Vicesim^o de his q̄ iubēt subditis suis ne p̄sonis ecclesiasticis vedant aliq̄d bladū. vel silia. de imuni. eccle. c. fi. li. vi. Vicesimus prim^o de religiosis. q̄ habitū sue religionis dimitūt. vel qui accedūt ad studiū sine licētia sui prelati v^l p̄uentus. vel q̄ coram talib; legit sciēter q̄ dimiserunt habitū ne derici vel monachi zc. nec p̄culoso. li. vj. Et sicut recitat Joā. an. in nouella sup reglā. li. vi. referēs Huil. de lata petri. disputasse de monacho q̄ bñ defert habitū monachalē. sed operū habitū clericali q̄ sit apostata. Qd̄ hodie videt appbatū. de vi. z ho. de. qm̄. in p̄nci. in de. in d. a religiosis. que oīa p̄a sunt fm̄ Joh. an. qñ monachus iustā causam trāsformatiōis nō allegat. Vicesimussecundus q̄ hereticos seu fautores credētes receptatores v^l defensores eoz sciēter tradi

derint ecclesiastice sepulture. de
hereticis. q. cunq. li. vj. Nec tales
debēt absolui nisi p̄us talem se-
pultū p̄prijs manibz extumulēt
Ire de illis laicis q̄ publice vl̄ p̄
uatum de fide catholica dispu-
tant. vt d̄: ibidē. Dicit tñ Jo. an.
q̄ in istis casibz est canon ferēde
z nō late sentētie. z h̄ ē tenēdū
Uicesimustera. quicūqz rector
secularis vel q̄cūqz official̄ ei⁹ cog-
nosceret de crimine heresis. aut
captiuos liberaret vel diocesano
rum inq̄sitorū officū impediret.
de here. z inq̄si. li. vj. Uicesimus
quart⁹. qui p̄ assisimos vel assal-
simos aliquē christianū interfe-
cerit. Dicuntur aut̄ assisimi vel
assalimi q̄dam infideles q̄ ex q̄-
busdā falsis opinionibz q̄bz fue-
rūt enutriti. facile mirrebant ad
occidēdū quemcūqz christianū.
nō curātes etsi ob hoc ipi occide-
nt essent. de homicidio p̄ huma-
ni. li. vj. Uicesimus quintus de cle-
ricis qui manifest⁹ usurarijs ad-
fenus exercendū domos locāt.
vel alijs titulis p̄cedūt. de vsu-
ris. vsuraz. li. vi. Uicesimus se-
xtus de his q̄ p̄cedūt repressali-
as p̄tra p̄sonas ecclesiasticas. spe-
cialiter siue ḡnāliter. vt de iniu-
rijs z dāno dato. z si pignozatio-
nes. li. vj. Dicunt aut̄ repressalie
qñ vnus orūdus de vna terra
spoliat ab alio de alia terra orū-
do. ita videlicet si debitū nō sol-
uit ei tunc dat̄ potestas ipi spo-
liato q̄ satisfaciāt sibi p̄tra quelī

bet de terra illa vñ est ille debi-
tor vl̄ spoliator. Uicesimus septi-
mus si dñs vel rector t̄p̄alis nō
fecerit ea obfuarī q̄ statunt cō-
tra insegurores cardinalium seu
alicui⁹ de familia eoz vel pape
de penis. felicis. li. vj. Uicesimus
octau⁹. quicūqz dat̄ licentiā occi-
dendi seu accipiēdi vel alias in-
p̄sonis vl̄ bonis suis vel suozū
grauādi eos q̄ p̄tra reges baro-
nes nobiles vel q̄cunqz tulit ex-
cōmunicatiōis suspēsiōis vel
interdicti snias. siue istos quoz
occasione sunt plate. vl̄ eos qui
eos obseruāt. aut eos q̄ taliter ex-
cōicatis p̄municare volūt nisi li-
centiā ipam reintegrat̄ reuocēt.
z si q̄ sunt ablata restituar̄ siue p̄
illis satisfaciāt. Et silr̄ q̄ dicta li-
cētia vsi fuerint. vel etiā sine licē-
tia suo motu hoc fecerint excōi-
cationē incurrūt. In q̄ si p̄māse-
runt p̄ duos mēses nō nisi p̄ pa-
pam absoluūtur. d̄ sē. ex. q̄cūqz.
li. vj. Uicesimus non⁹ qñ q̄s ab
excōicatioē fuit absolut⁹ in mor-
tis articulo. vl̄ alio ipedimento si-
cessante articulo vel alio ipedi-
mēto nō p̄senter se q̄nton⁹ pote-
rit illi a q̄ absolui debuerat rein-
cidit ipso facto in eandē sniam
de sen. excō. eos. li. vj. Tricesim⁹
qñ aliq̄ absoluunt a sede aplica
vl̄ a legatis. z iniūgiteis q̄ se re-
p̄senter ordianys vel alijs sus-
cepturi p̄niam z passis iniuriam
seu eis q̄bz obligati sunt satisfi-
ciāt. si hoc nō faciāt cū p̄mo pote-

Q. iij.

De sententia

runt reincidentur in eandem sententiam. ut
in dicto. c. eos q. li. vj. Tricesimus
primus de illis q. in cimiterijs sepe-
liuntur corpa tpe interdicti. v. l. vsura-
rios manifestos sciēter sepeliunt.
a q. excoicatione nō debēt absolui
nisi p. ad arbitriū diocelani sa-
tisfecerit q. b. p. nulla fuit iniuria
irrogata. de sepulturis. eos. in de.
Tricesimus secundus de religiosis q.
decimas ecclie debitas sibi ap-
propriat v. l. vsurpat. siue q. non p-
mittit solui ecclis decimas q.
bus tenent. iuxta tenore clemen-
tine de decimis. religiosi. Tricesi-
mus tertius de monachis siue ca-
nonicis regulariis q. nō hnt admi-
nistraciones et pferunt se ad curias
pncipū sine licētia pator. v. l. dā
nū inferat aliqd p. latis suis aut
monasterio. v. l. de statu mo. ne i
agro. in clem. Tricesimus quartus
de monachis q. itra septa mona-
sterij arma tenent. v. l. in dicto. c.
ne in agro. Tricesimus quintus de
his q. impediunt visitatores monia-
liū vel canonicorū nisi moniti de-
stiterit. v. l. de statu mona. accedē-
tes. in de. Tricesimus sextus de
quibusdā mulieribus q. dicunt be-
guine. s. l. r. religiosi q. eas in tali
statu fouēt. de religiosis domib.
cū de quibusdā. in de. Tricesimus
septimus de illis q. scienter p. tra-
hunt in matrimonij gradu p. sang-
ninitatis vel affinitatis. p. hibitis.
vel cū monialibus. v. l. p. trahentes
qui sunt religiosi v. l. moniales. si-
ue etiā clerici i sacris. v. l. p. sang.

et affi. eos. in de. Tricesimus octa-
uus de inquisitoribus hereticorum q.
pretextu inquisitionis officij q. bus suis
modis illicitis pecuniā extorqunt.
vel etiā bona eccliarū ob delictū
clericorū applicāt fisco. de hereti-
cis. volentes. in de. Tricesimus no-
nus. p. rās. capitanei. rectores. cō-
sules et iudices. p. siliarij et alij of-
ficiales q. statuta scribunt. faciunt
et dicant p. que dōs p. pellit solue-
re vsuras v. l. solutas nō reperere
et qui fm ea iudicāt. et q. habēt
super hoc potestatem. nisi statuta ip-
sa deleuerint sunt excoicati. v. l. d.
vsuris. ex graui. i. de. Quadragē-
simus de religiosis medicantibus q.
domos ad habitandū de nouo
recipiunt. vel receptas mutant
seu alienāt. de excei. p. l. a. c. vno
li. vi. et de penis. ca. cupientes. i.
de. Quadragēsimus primus de
religiosis qui. s. dicunt aliq. verba
quibus retrahunt audientes a so-
lutione decimarum. v. l. in dicto
capi. cupientes. Quadragēsi-
mus secundus qui p. sistentibus si-
bi nō faciunt p. sciam de decimis
soluēdis. qui suspēsi sunt a p. dē-
cations officio donec si cōmode
p. nē faciāt eis p. sciaz. Et si iterum
p. dicēt excoicati sūt. v. l. h. ibidē.
Quadragēsimus tertius de reli-
giosis quibuscunq. qui nō suāt
interdictū qd seruat m. ecclia. d.
sen. excom. ca. i. in de. Quadragē-
simus quartus de fratribus mino-
ribus qui tpe interdicti recipiunt
ad officia diuina fratres vel sorō

res d' tercio ordie q' p'tinentes di-
cunt. de sen. ex. cu' ex eo. Quadra-
gesimus quintus: opponēs seu
impugnās s'ras pape nonis ele-
cti etiā ante coronationē suā ex-
coicatus est p' exuagantē. xi. Be-
nedicti. q' incipit: quia nonnulli.
Quadragesimus sextus: verbe-
ras clericu' diabolo instigāte: pu-
ta ex ira aut aīo vindicādi v'l v'l
ascēdi se i' eo: ipō facto ē excoica-
tus. xvij. q. iij. si q's suadēte dia-
bolo. 7 d' sent. ex. cū illoz. Et no-
tanter d' instigāte diabolo 7 ex
ira. secus si i' cose aliq's clericum
in ludo honesto offenderet: non
aīo iracūdo nec ex malo p'posito
nō incidit excoicationēz. d' sen. ex.
cū volūrate. Dicit etiā aīo v'l a-
scēdi se i' eo: q' a sec' si de māda-
to supioz q's capiat clericum in-
corrigibilē vt ad iudiciū eū p'tra-
har. Talis ei nullā s'riam incur-
rit. vt d' sen. ex. vt fame. Nā ta-
les p'nt etiā ab eccl'ia extrahi etiā
violenter. vt d' glo. ibidē. Sup
hec dicta p'nt excusari m'gri pla-
ti: p' sanguinei 7 alij i' iure exp'ssi:
q' b' p'mittit correctio clericoz. q'
si etiā aīo iracūdo clericū verbe-
rāt 7 de correctōe actu nō cogi-
rāt: excusant s' m' hosti. Nō em̄
p'nt dici ex ira corrigere clericos:
cū dol' nō assit. 7 p' p'ns nec vio-
lencia. suffic' em̄ q' correctōez ha-
beāt i' habitu. Quadragesimus
septim' de istis laicis q' collectas
tallias 7 onera iponūt eccl'asti-
cis p'sonis: ab ipsi's suoz puen-

tuū v'l bonoz dimidiā decimā
seu vicesimā extorquētes. de im-
mu. ec. clerici. li. vi. Quadragesi-
mus octau' de platis 7 de illis p'
sonis q' h'mōi laicis elemosinas
v'l collectas q'scunq' p'soluūt: vt
habet ibidē. Hodie p'o solū lo-
cū h'z in exigētib' laicis q' soli in-
cidūt in excoicationē: nō tamen
h'z locū in solventib' v'l recipien-
tibus a sponte solventib'. vt de
immu. ec. quomā. in dem. Qua-
dragesimus nonus: pcutiēs ali-
que qui nouiter est religionē in-
gressus: licet nondū sit p'fessus:
incidit in excoicationē. de sen. ex.
cō. religiosa. li. vi. Quinquagesi-
mus de illo q' h'z nō mādant p'
cutere clericuz: aliq's t'm noie suo
puta familiaris eius v'l p'sangui-
neus p'cussit clericū: 7 ille ratum
habuit postea: excoicationē incur-
rit ipō facto. d' sen. ex. cū q's. li. vi.
Alios casus quere supra in cap.
de sacro p'nie. Et quia dictū est
in. xlvi. casu q' non omis p'cu-
tiens clericū incidit in canonem
late s'nie. Ideo videndū est bre-
uiter: q' q'rtuordecim sunt casus
in q'bus pcutiens clericū nō inci-
dit in excoicationēz. Primo quan-
do q's ignorabat an clericus eēt
puta q'a comā nutriebar. d' sen.
ex. si p'o. Secōdo si nō defert habi-
tū v'l tonsurā nec aliqd d' clerica-
tū ostēdit: si tertio admonit' nō
se corrigat. de sen. ex. c. cōingit. 7
ca. in audientia. Tertio in cleri-
co qui cōtemp'to habitu fert ar-

De sententia

ma: et tertio monit^o nō corrigi^t.
vt in p̄dicto. c. i. audiētia: Et etiā
si nō monit^o sit: et se inuiscat ty^o
rānidi. de sen. excō. cū n̄ ab hoīe.
Quarto i clerico exercēte nego^o
cia secl'aria: vt i. c. sacerdotib: ne
clerici v^t monachi. et p̄us regit^r
monitio: vt in. c. in audiētia: d̄ vi
ta et honestate deri. c. si. Quinto
in clerico coniugato si nō fert habi
tū clericalē: de de. coniug. li. vi. Se
xto in clerico buffonib: macella
rijs goliardis: qui si p̄ annū exer
cuerint artē suā. v^t si minori tpe
admoniti nō destiterint. de vi. et
ho. de. li. vi. c. si. Septim^o in ill
q nō ex ira sed iocose se pcutiūt:
vt de sen. excō. c. i. d̄z tñ artēdi q̄li
tas ioci et rō fallēdi. de p̄sup. ca. i.
Octau^o in mgro q̄ tñ h̄ facit le
uiter cā discipline: de sen. ex. cum
volūtate. ca. si. Nonus ē in eo q̄
vini vi ex incōtinēti repellit tēpe
rate: de sen. ex. si vero. Decimus:
qñ q̄s cū vxore inuenit clericum
turpiter agere v^t cū mīe vel sorō
re v^t filia: vt i dicto. c. si vero. et c.
nec ille. Undecim^o: si fiat de pla
to aut mādato ipsi^o cā correctio
nis: vt i dicto. c. cū volūtate. et c.
ex tenore. Et si non fiat cā corre
ctiois tā verberas q̄s p̄cipiēs in
currūt excoicatioēz. de sen. excō.
vniuersitat̄. q̄ si cā subest p̄r de
ricū cape et carcerare etiā p̄ laicū
de sen. ex. si laicus. li. vi. Sz per
cussio nō d̄z fieri p̄ laicū. alioq̄n
ambo incurrūt excoicatioēz. vt i
dicto. c. vniuersitatis. nisi cleric^o

essz adeo: id est intantū incorrigi
bilis q̄ alit^o capi et corrigi nō p̄r:
de sen. ex. vt facit. Duodecimus:
in turbate diuina officia quem
presbyter vel alius ad quē spe
ctat p̄r eijcere de eccl'ia: de sen. exc.
venies. Silt^o cū q̄s rōne officij
q̄d in eccl'ia obtinet pcutit deri
cū: aut etiā cū senior cā deuotio
nis hoc facit: aut dñs et p̄r siue
ppinqu^o familiarit^o corrigit. hec
oia intellige cū sint i miorib: or
dinib: p̄stituti: vt in dicto ca. cū
volūtate. Tredecim^o si clericus
sit depositus siue degradat^o: vt
de iudicijs: cū nō ab hoīe. et d̄ pe
nis. degradatio. in fine. li. vi. Et h̄
intellige si talis clericus deposi
tus ē incorrigibilis: et noluit viuē
re sub reglā clericali: vt notat i. c.
cū p̄tingit p̄mo. de sen. ex. et No
uellaror sup reglā delictū. li. vi.
et Joan. an. xvij. q. iij. si q̄s tein
ceps. et xij. q. v. excoicatoz. al's
aut si ē corrigibil^o si lz cū pcutere
lz eēt excoicatar^o: vt i iurib: p̄dict^o
Et rō: q̄a adhuc licz excoicatar^o sit
dūmō sit corrigibil^o et nondū de
gradatus retinet puilegiū cano
nis si q̄s suadēte: q̄d ē p̄cessū in
fauore ordiis et nō p̄sonaz. vt in
dicto. c. p̄tingit. Uerūtū Inno.
v. credit q̄ p̄berans hereticum
clericū nō incidit canonē. et hoc
ipe notauit de sen. ex. si ho. q̄d tñ
intelligendū est de heretico de
posito p̄ sniam. Qd etiā sentiūt
Hoffredus: Vincētus: et Ber
nar. Dicit tñ Archi. xvij. q. iij.

si quis deinceps. q. laicus iudex potest expellere pcuttere capere et occidere clericum si omnino est incorrigibilis. et aliter corrigi non potest. recepta tñ licētia ab ecclēsia. alias nō licet. xvij. q. i. si quis. xiiij. q. v. vbi de liguribus. c. circūcelliones. Quartusdecim⁹ quādo clericus transfert se ad actū pro: sus ordinis p̄trariū. vtrūta erat i mionibz. et factus est miles vñ biganius. lxxiiij. di. q̄sqs. 2c.

De effectu excoicationis.

Esecundo

scz de effectu excoica- tionis sciendū est q̄ ex- cōmunicatus maior excoimuni- catione nō potest eligere neqz eli- gi. neqz bñf. cū ecclēsiasticū acq- rere. nec de bñficijs suis aliqd p- cipere. vt de appellationibz. p- storalis in fine. Et hoc qñ est in mora petende absolutiois. de concessione p̄bendarū. q. diuer- sitatem. Item nemo d̄z sibi par- ticipare loquēdo orādo salutan- do bibēdo comedēdo. xi. q. iij. si- cut apli. Item non p̄r p̄stirui p- curator. neqz pcuratorē p̄stine- re ad agendū. nec ferre aliquam sentētia. Itē si impetrat aliud re- scrip̄tū p̄terq̄s sup articlo excoi- catiois. non valet. de rescrip. ap- o iure. li. vi. Item si p̄fere aliqd sa- cramentū cū solēnitare. aut se in- gerat diuinis. irregularis est. vt de de. exco. ministrāte. c. aplice. Nec potest cū eo dispensari nisi

per papā. de sen. et re iudi. cum eterni. li. vi. Item excoicat⁹ est sus- pensus tam ex officio q̄s ex bñfi- cio. vt in glo. vl. c. cū bone. d. eta. et quali. xi. q. iij. rursus. vbi d̄r ar- chi. q. etiā sol⁹ lapsus anni absqz snia canonis a bñficijs sufficit. et vltren⁹ nō audiat sup bñficijs. et ita videt loq̄ istud. c. cursus. fm Inno. q̄ hoc notat i dicto. ca. cū bone. Omibz em bñficijs tā ha- bitis ante excoicationē qz postea acq̄sitis d̄z spoliari p̄ sniam. Si p̄ annū in excoicationē vel interdi- cto p̄māserit. et post talē sniaz la- tam post annū sup amissioe bñ- ficioz. nō audiat vltren⁹ sup eis vt d̄r ca. rursus. Que aut dicun- tur in excoicationē eadez intellige in suspēsiōe. ar. p̄dicti. c. Lū bo- ne. vbi sic notauit Inno. Et etiā intellige de illo q̄ excoicat⁹ p̄ p̄- macia. et qui citat⁹ sup crimie nō cōparuit. Talis em habet p̄o- p̄uicto vel p̄ p̄fesso. Et p̄uat bñ- ficijs post annū. et vt hereticus p̄demnat. vt d̄ here. Lū p̄uma- cia. li. vi. Item effect⁹ excoicatio- nis est q̄ licet sit iniusta ex ordie vel causa. tñ ligat. xi. q. iij. ca. j. de officio legati. cū p̄tingat. de sen. exco. cū p̄ tuas. et ca. secrete. vbi de h. Sed diceret. nō ne iudiciū ecclēie d̄z se p̄formare iudicio dei xi. q. iij. tūc vera. ij. q. i. deus om- nipotēs. de sen. exco. a nob. h. d̄s nullū ligat iniuste. de peni. di. iij. si ex bone. ergo ecclēia nullū d̄z li- gare iniuste. Itē deficiēte causa.

R

De sententia

pp̄ter quam aliqd̄ d̄z fieri iuste deficit ⁊ effectus. li. di. his oibz de bigamis. de bitū. de appel. cū cessante. Sed causa excoīcatio nis d̄z esse pctm̄ mortale. xi. q. ij. nemo ep̄oz. hoc aut̄ cessat in excoīcatōe iniusta. ḡ. nō d̄z ligare. Dicendū est ad hoc q̄ licet null⁹ d̄z excoīcari iniuste. tñ si excoīcet tenet excoīcatio apud eccl̄iā mi litantē. licet nō apud deū. Et h̄ fit ideo vt eccl̄iastica censura eo plus timeat. et vt homo crescat p̄ obediētie meritū. iniuste sentē tie parēs. Un̄ d̄t gl. xi. q. ij. nihil. q̄ lz iniusta sn̄ia sit timēda ⁊ tenē da quātū ad militātes eccl̄ie iusti cā: nec mir⁹ q̄ apud deū non tenet q̄ nō fallit. sed apud eccl̄iam tenet. q̄ fallit ⁊ q̄ fallit. de sen. ex cō. a nobis. Nō est tñ int̄tio eccl̄ie aliqñe iniuste excoīcare. imo punit acriter iniuste excoīca res. vt ptz. xi. q. ij. illud. ⁊ de sen. excom. cū medicinal. li. vi. Quan do ḡ d̄z q̄ excoīmunicatio est et ne mortis dānatio: intellige si cō tēnt. al's nō. Et ita solus p̄cept⁹ inducit dānationē. xiiij. q. ij. no tandū. ⁊ h̄ in gl. nemo ep̄oz. ii. q. ij. ¶ De participatione cum excoīmunicatis.

Insequē

ter de tertio. s. de par ticipatiōe cū excoīca tis est sciendū q̄ quedā partici p̄atio est illicita. s. cum q̄s partici

par excoīcato i crimie p̄pter qd̄ excoīmunicatus est. s. dādo ei cō siliiū auxiliū vel fauorē. ⁊ talis in currit eandē sententiā. de sen. ex com. si p̄cubine. ⁊ c. nup. Sed o qñ participat in crimie mortali. sed nō in illo p̄pter qd̄ excoīcat⁹ est. ⁊ tal' mortali' peccat. sed non incurrit eandē sententiā excoīca tiōis. Tertio qñ participat ei in diuinis. s. recipiēdo eū ad diuina officia. v̄l ad sacramēta v̄l ad se pulchrā. Et licet talis nō sit ire gularis prima vice. tñ p̄pinq⁹ est irregularitati. Et si celebrauerit in tali pctō erit irregularis. de sen. exco. is qui. li. vi. Quarto qñ quis participat nō in crimie. sed in loquēdo orādo v̄l bibēdo se cū. Et de tali participante dicit Thomas. pbabiliter posse dici q̄ nō peccat mortaliter. nisi exco temptu vel p̄tra phibitiōnē su perioris. Unde regularē est parti cipās p̄tinaciter excoīcat⁹ peccat mortaliter: ⁊ potest excoīcari maio ri excoīmunicatione. Non sic au tem est de participāte quadā le uitate in verbo vel i cibo aut po tu ⁊c. cū valde graue esset q̄ q̄s p̄ vno leui s̄bo in cideret excom municationē vel mortale pctm̄. Per hoc p̄solum illud dubium qd̄ cōiter inter d̄ctes multorum voluit. vtrū. s. participans excoī cato (vt iā dictū est) peccat mor taliter: ⁊ an sn̄iam incurrit. Hosti. videt tenere q̄ tūc peccat morta liter qñ hoc facit p̄tinaciter in cō

*De partici
patione cum
excoīmunicatis*

excoꝛdicationis

temptum ⁊ contra prohibitiones superioris specialiter vel generaliter factam. nam in hoc casu est excoꝛdicationis participas aliq. fm ipsum. vt de clerico excoꝛdicatione ministrare. si celebrat. in fine. ⁊ de sentē. excom. statum⁹. in fine. ⁊ eodē titlo ⁊ stitutionē. li. vi. Ex quib⁹ inferit hoc salubre Documentū ⁊ salutare consiliū q̄ ex quo ante ammonitionē factam participans excoꝛdicationi non potest. vt dicit Archidyaconus vbi supra. restat q̄ venialiter peccat. Ex quo autē post ammonitionē factā ⁊ speratam excoꝛdicationi potest: planum est q̄ tunc peccat mortalit. nam etiam excoꝛdicationis sententia non est ferēda nisi pro mortali peccato. Sic ergo fm Archidya. pernitencia est causa p qua sola fertur hec sententia. Sic intelligit Hostien. capitulo sacri. quod vi metus ve causa ⁊c. Et ex his patet q̄ si quis excoꝛdicationis est pro contumacia vel alio crimine vel vt satisficiat. ⁊ i processu nō est prohibitio generalis vel specialis participando facta: participans cum tali in locutione cōmestione ⁊c. non peccat mortaliter: sed venialiter. Ratio quia non facit contra prohibitionem superioris: cum adhuc non sit prohibitiū. Ideo dicendum est fm Archidyaconū vbi supra. si quis communicat excoꝛdicatione contra prohibitionem cano-

num: peccat venialiter. nisi forte nimis frequenter vel in contemptum canonum. quia tunc esset mortale. Sic potest intelligi. xi. q. iij. excellentissim⁹. ⁊. xv. di. capi. alias. Sed cōtra prohibitionem hominis: mortalit. peccat. vñ cōsuevit dici q̄ mitius agitur cum lege q̄ cum ministro legis. ff. de arbit. celsus. Ita notauit Hostiensis in ca. q̄ in dubijs. de sententia excoꝛ. Et hoc teneas. Nec aduertas illū monachū Raymundū cum lata cappa ⁊ stricta conscientia. qui in summa sua dicit q̄ si aliquis cōdicat excoꝛdicatione i casu nō ⁊cesso sciēter: si nouit ius: vñ si est cleric⁹: semper peccat mortaliter. quē secus est Inno. q̄re⁹ vt ipse notauit de dolo ⁊ contumacitatis. in glo. vlti. iuxta si. ⁊ in. c. sacris. qd̄ met⁹ causa. applicādo textualia prout potuit p sua opinione fulcienda. Cōtra q̄s est hodie tota scola iuristarū ⁊ theologorū: qui sequētes bñ Thomā in. iij. in. iij. dicit p cōclusionē. q̄ quis quis sciēter excoꝛdicatione cōmunicet: nō peccat mortalit. nisi in trib⁹ casib⁹. s. qñ cōdicat in crimine vel in p̄temptū superioris aut in contemptum clauū. vñ si cōmunicat i diuinis. qd̄ teneas fm Archi. Ubicūq; ḡ inuenias in iure q̄ cōdicare excoꝛdicatione est p̄ctm mortale. intellige cū h̄ ex studio fit ⁊ in p̄temptum. ita intelligit. ca. excellentissimus. xi. q̄ iij. vt Hugo ibidem notauit.

R ij

De sententia

Similit̄ diuini cōicare ē mortale vt dicit Hugo. xi. q. iij. rogo. sicut in crimine est mortale vt d̄ sc̄. excō. nuper. Præterea sciendū q̄ nō dicitur cōmunicare excōicatio. licet ego t̄ ipse sum⁹ in eadem domo. ego p̄ meis negocijs: excōicatus aut̄ p̄ suis. Sed si ego t̄ excōicatus irem⁹ ad papā v̄ ad aliū dñm vt p̄ eodē rogaremus bñ incidere excōicationē r̄c̄. Irē si ego t̄ excōicatus habem⁹ vnaz camerā cōmunē. bñ licet mihi cū excōicatio esse in eadez camera t̄ iacere t̄ cōmedere. s̄z nō in eadez mēsa v̄ in eodē lecto. q̄z h̄ nō p̄t esse sine volūtarīa cōione. fm̄ archi. qui ita notauit. xi. q. iij. apli. Sed d̄r t̄ sc̄tus Iohes euā. exiuit balneū p̄pter cherintū excōicatum. xiiij. q. i. ois q̄. Dicendū q̄ illud fuit ex sup̄abūdatia iusticie t̄ cū h̄ q̄ aliud est dimittere delicias p̄pter p̄sentia excōicati. q̄d est bonū. sicut fecit br̄us Iohes aliud ius suū dimittere. q̄d non est bonū. fm̄ Inno. q̄ ita notauit de sen. excō. nup. Præterea sciendum q̄ si excōicatus intrer ecclesiam oēs exibit ecclesiāz. fm̄ glo. xi. q. iij. sicut apli. Sacerdos n̄ si incepit missam nō exbit. q̄z nō relinq̄t officiū inexpletū. vij. q. j. nihil. Hugo aut̄ notauit in. c. cū excōicatio. ibidē. xi. q. iij. q̄ sacerdos remanebit cū duobz. Host. q̄o in summa. de sen. excō. c. si. d̄r q̄ si excōicatus eijci nō p̄t de ecclesia. t̄ p̄l byter non dū incepit ca nonē. velles exuat t̄ recedat Si q̄o incepit: p̄ficiat missaz. t̄ ab ipso excōicatio oculos auerrat. t̄ r̄t̄ est vt statim sumpra cōione sacri vadat ad sacrificiā. t̄ ibi missam p̄pleat. de p̄se. dist. ij. relatu. Concordat hostiē. t̄ Hostredus. Dicit t̄ Inno. de sen. excō. nup. q̄ si in ecclesia esset excōicatus: nō in causa oradi: sed p̄ alio suo negotio. nō videt ipse Inno. q̄re in eadez ecclesia orare nō poss̄ ē: cū nō participo sibi in oratione: ex q̄ non orat. licet alij tradicat. Dicit et si excōicatus esset extra ecclesiam et audiat missam: statim sacerdos d̄z cessare. Et alij orantes recedere nisi forte incepisset canonē misse vt dictū est. t̄ h̄ ne relinq̄t officiū inexpletū. Sciat em̄ excōicatus q̄ nō licet sibi ingredi ecclesia aliq̄ hora. Et ad h̄ facit. xv. dist. ca. i. post principū. xiiij. q. iij. de r̄c̄. t̄ i. q. i. nō licet. Nisi cā audie di p̄bū dei. de sen. excō. m̄sio. de p̄se. di. i. eps. xxv. q. iij. de his. s̄z Hosti. q̄ ita notauit de clerico excōicatio. illud. Unde d̄r Egidius cardinalis. q̄ si excōicatus sicut priuata p̄sona vult dicer horas canonicas: d̄z h̄ facere extra ecclesiaz t̄ nō intra ex causa sup̄dicta. q̄z separatus est ab ingressu ecclesie. Sed circa p̄missa est sciendū q̄ q̄z m̄lti ex leuitate t̄ ex causa vel signis leuibz v̄t̄q̄ alios tanq̄ excōicatos. id̄ expedire scire q̄n̄ q̄s ē vitā d̄us. Pro q̄ sciendū fm̄ Hosti. d̄ sen. excō. cū nō ab hoste. a cō-

excoicationis

munione illi⁹ q̄ p̄ sacrilega ma-
 nuū iniectione in clericū in edictū
 seu canonē excoicationis incidit: li-
 cet denūciat⁹ nō sit: debes absti-
 nere: dūmodo i iudicio sit. vel h̄
 scias. s. qz vidisti qm̄ clericū p̄cul-
 sit: r̄ publica sup̄ h̄ laborat infa-
 mia donec se purgauerit. p̄ q̄ al-
 legat. c. cū desideras. d̄ sen. excō.
 Et h̄ vult etiā glosa. i. p̄dicti. c. cū
 non ab hoīne. q̄ d̄r q̄ q̄cūo scio
 vnū excoicatū debeo ip̄m statī
 vitare. q̄uis nō sit denūciatus.
 nisi solus h̄ scia. Et h̄ est p̄tra Jo-
 h̄a. fauentinū. f. Hostiē. r̄ glo. su-
 pradicti. c. q̄ dicit. q̄ excoicat⁹ nō
 est vitā dus q̄uisq̄ denūciat⁹ sit.
 q̄d oīno falsum est. Denūciatio
 aut nō sit nisi p̄p̄ ignorātes. ar-
 gu. de iudicijs. ita q̄: iudā. Et eū
 q̄ cert⁹ est certiorari nō optet. de
 regul. iur. eū q̄ li. vi. de⁹ eū ligat
 in hac snia r̄ non homo. xi. q. iij.
 nemo. Unde r̄ secū trahit execu-
 tionē. n̄ ampli⁹ ligat p̄ denūcia-
 tionē. de appellatiōib. pastoral.
 Debet ḡ vnusq̄sq̄ vitare excoica-
 tum: r̄ si denūciatus nō sit: dū-
 modo sciat h̄ talis: q̄ ip̄m p̄uince-
 re possit. vel etiā si famosum sit.
 vt dicitur est. sec⁹ vbi occultū est
 Et hoc est ver⁹ de excoicato i spe-
 cie. i. noiātim. non aut in ḡne. Et
 etiā vbi tibi p̄stat tanq̄ homini.
 vel si sit infamā⁹ de h̄ publice.
 Secus si tibi p̄staret tanq̄ deo
 pura in p̄fessione. qz tunc nec in
 publico nec in puato ip̄m vitare
 debes. Itē si audis hoc ab alijs

non sis facil⁹ ad credendū nisi p̄-
 latus h̄ tibi nūciat. tunc oīno cre-
 dendū est. xi. q. iij. cure. Scire t̄m
 debes q̄ alijs p̄pter famā pub-
 licā vitatur tanq̄ excoicatus. licz
 excoicat⁹ non sit. fm̄ Hosti. in. c.
 cū desideras. de sen. excō. vt etiā
 dicit glo. Qz si fama est aliquē
 esse excoicatū: vitā dus est. Et ita
 fama facit p̄bationē. Et ista oīa
 intellige q̄ ad publicam vitatio-
 nem. nā si quis solus nouit alij
 quem excoicatū: r̄ hoc p̄bare nō
 potest de facili: ip̄e solus eū vita-
 bit. alioquin si nec aliquē p̄bare
 poterit: nec ip̄e eū vitabit publi-
 ce: sed t̄m occulte. r̄ vbi poterit
 facere sine scandalo. Unde tene-
 p̄ regula fm̄ Raymū. q̄ si mani-
 festum est esse aliquē excoimū-
 catum. alij tenent exire de eccle-
 sia v̄l procurare q̄ exeat. Si ho-
 non est manifestū. tunc illi q̄ scia-
 unt exbunt caute r̄ secrete. ita t̄m
 q̄ non sequat manifestatio illi⁹.
 si cōmode possunt. alias si timeat
 manifestatio ei⁹: non exbūt. vi. q.
 ij. Si t̄m ep̄us. Occulte nanq̄
 excoicatus d̄z occulte moneri vt
 exeat. Concordat goffredus. No-
 die p̄ statutū constāriē. bene p̄-
 uisum est q̄ nullus aliquē vita-
 re debet. vel p̄ excoimunicato ha-
 bere. nisi denūciat⁹ sit r̄ decla-
 ratus. Et hoc intellige quantū
 ad publicā vitationem. alias si t̄-
 bi constar aliquem incidisse ca-
 nonem late sententiē debes eū
 vitare: non expectādo aliquam.

R iij.

De sententia

denunciacionē p iura supius di-
cta. Et tñ modo q̄ dictū ē supra
Idē dicendū est si fama publi-
ca est. vel audio a fide dignis ali-
quē excoīcatū: fm̄ Raymunduz
teneor eū vitare. Et vt melius
ista recolligas ponunt̄ q̄nqz re-
gule de hoc. Quaz̄ p̄ma talis ē.
Excoīcato p̄cipās in crimīe in-
currit eandē sniam excoīcatōis:
vt de sen. ex. c. si p̄cubine. r. c. nu-
per. Quod intellige sic: si dat cō-
silū: an alīū v̄l fauorē sine q̄bus
ille nō fecisset. Sēda regl'a: par-
ticipās excoīcato nō in crimīe ī
p̄temp̄tū tñ clauū: incurrit mor-
tale p̄ctm̄. Tercia regula: partici-
pans excoīcato in diuinis:
scz̄ admittēdo eū ad diuina vel
ecclesiastica sacramēta vel ad se-
pulturā peccat mortalit̄. Et licz̄
p̄ma vice non sit irregularis: vt
de sen. ex. is qui. lib. vi. tamen in-
gressus ecclie est ei interdicit̄. vn-
de ingerens se secūdo ad diuina
fit irregularis. de sent. ex. is qui.
lib. vi. Et si sic decedit non debz̄
in cimiterio sepeliri: vt dī ibidē.
immo vt in vltimo casu sepeliēs
excoīcatū in casu non p̄ces-
so excoīcatū est: vt de sepulturis.
eos qui. in dem. Quarta regula
Participās excoīcato in p̄tem-
ptum superiorū peccat mortali-
ter. xi. q. ij. nemo. Quinta regu-
la: participans excoīcato bi-
bendo: comedēdo: loquendo se-
mel tñ: v̄l ex casu necessario: nō
tamen in cōtemp̄tum peccat ve-

nialiter: s; patet. quia veniale fit
mortale dū placet: r̄ frequentia
delicti facit p̄temp̄tū. vt dī Au-
gusti. de fide xp̄iana. Tūcē dī
quis ex p̄temp̄tu facere q̄n vo-
luntas eius ordinat̄ ad obuiar-
dū legi. Sciendū tñ circa p̄mis-
sa: q̄ in omnibus casibus p̄terqz
in primo: talis participās p̄ ab-
solui a p̄prio sacerdote. Sed in
p̄mo casu quādo cōicat in crimī-
ne: nō potest absolui ab alio nisi
ab illo q̄ excoīcavit p̄ncipa-
lem. Tamē si ille p̄municās cō-
mode non p̄ accedere illū excoī-
municatoz: p̄or absolui a p̄prio
sacerdote. vt dī in ca. nuper. de
snia ex. In articulo tamen mortis
potest ab omī excoīcatione ma-
iori per simplicē sac̄dotem absol-
ui: seruata tamē forma de q̄ ha-
bes supra circa sacramētū pe-
nitentię. P̄terea sciendū q̄
q̄nqz p̄sone excusant̄ a p̄ctō par-
ticipatōis cū excoīcato. Primo
si quis causa vtilitat̄ participat
vt si loquitur de his que sunt d̄
salute excoīmunicati. vel ad salu-
tem propriā. si aliū nō habet vt
loquat̄ pro debitis que tenentur
sibi excoīcat̄. Sēdo excusat̄ vt
or participās vno excoīcato. v̄l
ecōuerso. tñ q̄ntū ad redditiōē
debiti n̄ excusat̄. q̄a nō tenet viro
excoīcato reddere debitū. ille tñ
excoīcat̄ tenet viro p̄cti red-
dere. xi. q. ij. quomā multos. in
glo. sup̄ p̄bo viros. finali. Ter-
tio excusant̄ serui: an alle filij nra

excoicationis

Ita seruientes & oēs familiares q̄
 nō dederūt cām dño pp̄ quaz
 excoicat. Et intellige de suis q̄ añ
 excoicatōez dñi fuisse ceperūt. &
 de filijs nō emācipat̄. i. nō diui
 sis a p̄re: q̄ si adhuc in p̄na po
 testate. Rusticos intellige colo
 nos agroꝝ dñoz suoz: & alios:
 q̄ tñ in his laboribz ad q̄s d̄ in
 re tenēt p̄nt̄ p̄cipare dño. Pa
 tres tñ non excusant̄ p̄cipātes
 cū filijs excoicatis: nec dñi cum
 seruis fm̄ Raymūdū: q̄ tenētur
 suos corrigere minores. Tamen
 dicit Hostiē. q̄ dñi suis mercen
 narijs q̄s suo magno icōmodo
 vitare nō p̄nt̄: p̄nt̄ cōicare. Si
 milit̄ socij habētes aliqd̄ in cōi.
 Quarto excusant̄ illi q̄ ignoran
 ter cōmunicāt excoicatis. Quinto
 excusant̄ illi q̄ i necessitate eis
 cōmunicāt. vt si q̄s cōicans irer
 p̄ terrā excoicatoꝝ & nō haberet
 alibi emere vitā: p̄ in tali ne
 cessitate ab excoicat̄ emere: & cū
 illis etiā comedere. Ultio scien
 duz q̄ sepe ep̄i vl̄ eoz officiales
 cōmittūt plebanis absoluerē ali
 quos excoicatos. ideo de modo &
 forma absoluēdi taliū ē vidēdū
 Ubi est notādū q̄ in absolutōe
 a maior̄ excoicatioe q̄rtuoz sunt
 seruāda. Primū vt excoicat̄ p̄
 us iuret stare mandatis eccl̄ie: lz
 hoc nō sit de suba absolutōnis.
 Secōdo si q̄s p̄ manifesta offen
 sa excoicat̄: nō absoluat̄ nisi p̄us
 satisfaciāt. Si aut̄ ē occulta: suf
 fiat iuratio cautio. Tertij est:

vt absoluat̄ per eū q̄ tulit sniaz:
 cū psalmis & oracōibus circa h̄
 p̄uenis. Primo p̄mittendo: de
 us misereat̄ nostri: vsq̄ ad finē.
 vl̄ fm̄ aliquos: misere mei de
 us. Deinde kyrieleyson: Pater
 noster. Saluū fac seruū tuū do
 mine sperantē i re. Nitre ei au
 xiliū de serō: & de syon tuere euz.
 Esto ei turris fortitudinis. a fa
 cie inimici. Dñe exaudi orationē
 meā. Oremus: Presta q̄sumus
 omnipotens deus huic famulo
 tuo dignū penitētie fructum: vt
 ecclesie tue a cur̄ veritate deuia
 uerat peccādo: admissoz redda
 tur innocuus veniā p̄sequendo
 Per xpm̄ dñm̄ nrm̄. Tūc sequit̄
 forma absolutōis. De oipoten
 tis dei gr̄a & misericordia confi
 sus: auctoritate dñi nri iesu xp̄i: &
 beatoꝝ apostoloꝝ Petri & pau
 li: nec nō auctoritate ordiana mi
 hi in hac parte p̄cessa: a snia ex
 coicatiois quā incidisti pp̄ inie
 ctionē manū in clericū ordina
 tum: ego te absoluo & restituo te
 in sinum matris ecclesie & parti
 cipationē sacramētoꝝ & cōmu
 nionē fidelū. In noie p̄ris & fi
 lij & sp̄s sancti: amē. Et idē modus
 seruāduz ē circa mortuū excoica
 tum absoluēdo: nisi addēdo ver
 ficulos & psalmos q̄ sūt circa cō
 mendationē mortuoz: addēdo
 collectā. Inclina dñe aurē tuam
 cū illa. Da q̄sum⁹ dñe aīe famu
 li tui refrigerij sedē: q̄etis beati
 tudinē. veri luminis claritatē. p.

De sententia

ipm dñz nrm. Quartū est vt p̄
cipiat illi sic absoluto: si erat ab
solutus a snia canonis: vt nūq̄
illū canonē excedat. s. vt nō p̄
curat clericū aliquē: vel p̄ simile.

De suspensionis snia.

*De suspensio
Sententia*

Irca sus

penionis sniam ē sci
endū: q̄ suspensio ē p̄
hibitio q̄ q̄s astringit abstinere
ab aliq̄ certo actu legitimo. Et ē
multiplex. Nā tot s̄ singulares
suspensioes q̄t s̄ actus legitimi.
Un̄ p̄ q̄s suspēdi a bñficio ⁊ of
ficio ⁊ iurisdicōe ab ingressu ec
clesie ⁊c. Pro q̄ sciendū q̄ Jo
an. an. i. de cupictes. d̄ penis. in
glo. magna enumerat. xv. suspē
sionis spēs. Est aut̄ suspensio a
cōione fratrum simplex. xvij. di. si
quis aut̄. Alia determinata p̄ du
os mēses. ea. di. c. fi. Est aut̄ sus
pensio a cōione eucharistie do
nec peniteat. ⁊c. elec. ostus. d̄ his
q̄ fuit a maiore pte capli. c. i. in fi.
Itē ad oblatōnes altaris. xvij. q.
iij. m. ro. Itē a pceptōe sacroz.
xj. q. iij. sicut apli. ⁊ ca. seq̄nti. ⁊c.
de. excō. m. c. fi. Itē a p̄secratiōe
epoz simplr. de m̄ssa. c. ij. ⁊c.
terminare ad annū. de elec. pui
da. li. vi. Itē a collarōe ordinum
oium: et simplr de respib; ordina
tionū. vel nō est. ⁊c. dilect̄: ⁊c. cū
determinatiōe anni. eo. ti. eos q̄. li.
vi. ⁊ ad triēniū: ⁊c. symonia. c. pe.
Nūq̄ certoz ordinū tm̄: ⁊c. tem
pō. ordi. c. lras. q̄nq̄ clerical' ton

sure tm̄: eo. ti. null'. lib. vi. Itē ab
eoz executiōe q̄nq̄ simplr. eod.
ti. null'. li. vi. q̄nq̄ certi ordiis tm̄
simplr: eo. ti. lras. vl' ad tps. eo.
ti. vl' nō ē. ⁊c. symonia. c. pe. Nūq̄
q̄ a pōntificalib; tm̄: ⁊c. m̄ssa. c. ij.
Nūq̄ ab officio sacerdotali: de
officio delegati. sane. ij. ⁊c. ti. c.
ij. li. vi. Nūq̄ nō a toto sacerdo
tali officio: s̄ solū a celebratione
missaz. Nūq̄ tm̄ p̄ duos mēses
⁊c. clerico p̄cusso. p̄reca. Nūq̄ p̄
annū. lv. di. null'. ⁊c. p̄se. di. ij. re
latum. Nūq̄ p̄ duos annos: de
clerico p̄cusso. p̄sentū. Itē ē sus
pensio ab ingressu ecclie. Nūq̄
simplr. xvi. q. iij. nullus. ⁊c. si q̄s
⁊c. in cept. ⁊c. peni. ⁊c. oēs. ⁊c. offi.
dele. c. ij. li. vi. Nūq̄ determinate
ad mēsem. ⁊c. sen. ex. sacro. Nūq̄
quousq̄ satisfecerit. ⁊c. censib;.
erigit. li. vi. q̄nq̄ suspēdit q̄s ab
ingressu ecclie ⁊ diuinis p̄ men
sem. ⁊c. sen. ex. c. li. vi. Et q̄d ipoz
ter suspēsiō ab ingressu ecclie ha
bet ⁊c. sen. ex. is cui. li. vi. Itē ē sus
pēsiō ab officio. Nūq̄ simplr d̄
vsu. q̄a in oibus. in fi. de. d̄ reb;
ec. nō alie. ca. i. Nūq̄ p̄ annū. de
offi. delega. c. vi. s̄. vt aut̄. li. vi. ⁊c.
⁊c. triēniū. de claud. despon. c. fi. ⁊
de heres. c. fi. in de. ad finem. Itē
est suspensio a voce capituli do
nec quis ordinē supra eadē cō
sti. ⁊c. era. ⁊c. quali. or. vt hi qui. ij.
risione. Item a bñficio simplr.
de elec. nihil est. Et determinate
pura ad sex mēses ⁊ annū. in de.